Collectanea
De
DIUTURNA GRAVIDITATE,
Seriem
TRACTATUM,
Verſa Pagina Exhibet.

AMSTELODAMI,

Apud Petrum *van den* Berge, in foſſa *de Heeregracht*, ſub ſigno Montis Parnaſſi, ANNO 1662.

1 *Portentoſum lithopædion, ſive embryum petrefactum urbis Senonenſis.*

2 *Exercitatio* Joannis Alboſii *de iſtius indurationis cauſis.*

3 Simeonis Provancherii *opinio de iisdem.*

4 Thomæ Bartholinii *Hiſtoria Centeſima, Centuriæ ſecundæ, de eodem fœtu.*

5 *Oſtentum Dolanum.*

6 Arnoldi Senguerdi *Diſcurſus, &c.*

7 *Hiſtoria fœtus Muſſipontani in abdomine geniti, poſt ſex prope luſtra lapideſcentis.*

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE

Typographus Lectori ſalutem.

N*On diu te morabor*, benevole lector, *aliquid tamen eſt quod te ſcire velim, priuſquam ad lectionem horum tractatuum te accingas; ut certus eſſe poſſis, quam fidem in horum editione adhibuerim.* PORTENTOSUM LITHOPÆDIUM *cum conſiderationibus* Ioannis Alboſii & Simonis Provancherii *excuſum eſt ſecundum exemplar Baſileæ ſuperiori ſeculo editum. Addidi Hiſtoriam* Thomæ Bartholini: *quia pertractat idem Portentoſum Lithopædion in Daniam tranſlatum, ſequutus editionem Hafnienſem.* OSTENTUM DOLANUM, *ſequitur exemplar Bruxell.* 1661 *editum, juxta, ut loquitur, exemplar Dolanum*

Arnoldi Senguerdii *Diſcurſus* *per hoc negotio, hactenus lucem* *vidit. Vltimo adjunxi, propter* *teriæ affinitatem hiſtoriam fœ* *muſſipontani hanc conſideratione* *ſico Anatomico illuſtravit* Antoni Deuſingius *Medicinæ Profeſ* *Groeninganus, ſcripto Groeningæ e* *to anno* 1661. *Curioſus lector, proc* *dubio, illam conſiderationem deſider* *bit; meum tamen non erat illam* *novo impreſſam hiſce adjungere,* *ipſa de cauſa, quia nuper* Groenin *excuſa eſt, typis his ſimilibus & ſim* *forma, ut commodiſſime his noſt* *tractatibus à bibliopego jungi poſſ* *Vale Benevole lector & noſtro lab* *utere*

Petrus *van den* Berg

PORTENTOSUM LITHOPÆDION,

SIVE

EMBRYUM

Petrefactum urbis Senonenſis.

djecta levi & ſuccincta exercitatione: eaque
Academica, de hujus indurationis cauſis
naturalibus,

A

OAN. ALBOSIO *Hæduo, apud
Senonas Medico.*

Cui acceſſit

MONIS PROVANCHERII,
Medici Senonenſis, de eadem re Opinio.

AMTELÆDAMI,
ud PETRUM vanden BERGE, 1622.

Hiſtoria EMBRYON
in utero materno per a
nos XXIIX contenti p
trefacti , & poſt mat
mortem exſecti , hîc d
ſcribitur.

JOANNES ALBOSIUS

Hæduus, & apud Senonas Medicus Lectori S.

NOVITAS *hujus ſpectaculi, quod priſca ætas aut non vidit, aut de eo ſcriptis, quæ ad nos pervene-int poſteritati fidem non fecit, nos ex-itaverat ſuperioribus menſibus ad ex-rimendam hujus prodigij icônem, uam ad amicos naturalis Philoſophiæ udioſos, vltro citroque mitteremus: um quia eſſet de earum genere, quæ b illuſtri cauſa, ut ſcribit* [a] *Plinius, erpetuitatem merentur: tum etiam, uia præter alios multos graves viros Paræus ille Protochirurgus Regius cui noſtra ætas multum debet) nos ad l ſtudium excitaſſet. Sed cum Do-*

[a] Liber 34. cap. 4. Natur. hiſtoriæ.

ctorum nemini eſſet ea in re ſatisfa-
ctum, quod quererentur iſtud eſſe ve-
luti in Comœdia κωφὸν πρόσωπον, poſtu-
larentque ut perſonam loquentem fa-
ceremus, & utraque lingua, quò eti-
am ignaris linguæ Latinæ ſtuderetur;
& ad exteros quoque Portenti fama
& forma, non ſine aliquo uſu perveni-
ret: parere, viſum eſt æquiſſimum;
tum quia foret piaculum tam porten-
toſam rem ſilentio præterire, qua mo-
nemur nos λιθοκάρδιοι petere ſupplicibus
votis à Deo, qui rerum omnium eſt
prima cauſa efficiens, πρωτοπλάστης, ut
nobis det cor carneum, quod jam ad
omne ſcelus occalluit: tum etiam ut
noſtra urbecula, quæ ſuorum ſtemma-
tis, virtute, & veteri gloria adhuc
fulget, nova veluti præconiis voce, to-
ti Galliæ, imo & toti orbi, ſummi nu-
minis oſtenta promulget. Protypum
autem efformavimus de novo (quo
ſint

ſint δόττεραι φροντίδες σοφώτερα,) *ut te, quem latere nihil volumus, quaſi in rem præſentem deduceremus, & infantulum, & in ſinu uteri latentem, & ſuo tegmine explicitum, & in hanc & illam dimenſionem, quantum cedere potuit corpuſculi (per multas horas aceto macerati) durities, protenſum conſpiceres. Adjecimus etiam nudam hiſtoriam, nulliſque coloribus fucatam (veriſſimam tamen) hujuſce Anatomes, adhibitis ad eam confirmandam oculatis, & fidelibus teſtibus, Iohanne Perigois, Simeone Provancherio, & Iohanne Rouſſelet Medicis & collegis noſtris: item & Glaudio le Noir, & Iohanne Cottias Chirurgis, quibus extractum fuit Embryum illud, Stephano Bouvier Pharmacopæo, manum operi admovente. In hiſtoriæ autem calce, obiter inquirere viſum eſt, veluti per* ἀπόρημα *Pyrrhonis*

*nis illius Sceptici exemplo, tantæ du-
ritie; cauſas, ut tecum ludere liceat
non contendere (cum ſæpe veriſimile à
vero longiſſime abſit) utque eo veluti
præludio, doctiores provocentur ad
acriora certamina, quibus huju*
μεταμορφώσεως *in tenello natura corpore,
Phyſica ratio quæcunque fuerit (cum
in eo opere* τὶ θεῖον *etiam illucere pute-
mus) melius innoteſcat. Opellam
hanc noſtram, qui tibi ſi non prodeſſe,
ſaltem placere ſtuduimus, amice Le-
ctor, æqui bonique conſule. Datum
Senonis Idibus Octobris* 1582.

In

In iconem Lithopædii ἑξάστιχον JOAN. ALBOSII.

Finxit Deucalion ſaxis poſt terga repulſis,
Ex duro noſtrum marmore molle genus.
Qui fit ut infantis, mutata ſorte tenellum
Nunc corpus ſaxis proxima membra gerat?
Flectebat priſcos divina potentia mores
Nullo hodie flectas ſaxea colla jugo.

Jocus puerilis PETRI ALBOSII impubis ad patrem obſervandiſſimum IOAN. ALBOSIUM Medicum, de ejus Lithopædio.

Quæ nova progenies iſta eſt? Irane Deorum
Nata mihi ſoror eſt, Gnataq; nata tibi?
Non agnoſco tuos in duro marmore vultus,
Namque pium, tenerum, molleque pectus habes.
Degener huicque animus nulla pietate parentem
Reſpicit, aut fratri eſt blandior illa ſuo.

Attamen arte tua (quæ virgo ſepult
jaceret)
Vivit, & eſt hæres nominis uſq; tui.
Iſti ergo invideo ſortem, niſi ſaxea mole.
Et cedat fratri, cedat & illa patri.

De Lithopædio Senonenſi, in Zoilum ſui partus Cæſarei calumniatorem, FRANCISCUS ROUSSETUS Medicus
ad
IOAN. ALBOSIUM Medicum amiciſſimum.

Hæc lapidoſa caro, cùm tempeſtiva ſub
auras
Vitales primam vellet inire viam.
Inſonti fertur ſpirans Lucina novercam
Præcluſiſſe viæ parturientis iter:
Sic fruſtra eluctans, diviſo ventre parentis
Matre tamen poterat ſoſpite ſalva trahi.
Terruit exempli novitas, ſuſpecta re-
cluſo
Sic utero matrem vivere poſſe negans.

Ergo

Ergo ibidem luſtris propè ſex conjuncta coegit
Matrem, facta diu ſaxea maſſa, mori.
Cur potius quæſo, geſtati tempore tanto
Accipit hæc fœtus ſaxea forma fidem?
Quam nova Cæſareo monſtrans Chirurgia partu
Soſpite qui fœtu vivere fœta queat?
Utilis hæc multis venit ars, at inutilis iſte
Aſpectus, ſolo nos novitate movet.
Ut pateant oculis ſubjecta fidelibus ambo.
Sæpius hæc illis, viſa fuere tamen.
Et dubitamus adhuc manifeſtis credere, quamvis
Non fuerint priſcis ſcripta voluminibus.
Nempe Dei bonitas, largo mage fonte miniſtrat.
Naturæ tacitas prodiga ſemper opes.
I nunc, atque omni dic omnia Zoile ſeclo,
Aut uni potius nota fuiſſe viro.

Ad puellam in utero materno lapid factam, SIMEONIS PROVAN-CHERII Medici, Epigramma.

Cujus non eſſet ſuppreſſa memoria morte
Quærenti, æternæ ſurgit origo duplex.
Per magnæ virtutis opus via prima a cetur,
Ingens per vitium proxima deinde pate
Has ego, nec plures, ineunti lumina vitæ
Credebam geminas conſtituiſſe Deum.
Nunc admitto novam, qua tu mea fil vivis,
Vitæ expers : vivis, nec tibi vita fuit.

Aliud ejuſdem.

Per genus & ſexũ vivas mea filia quantu
Eſt hominis, nunquid vita perennis erit?
Nam de plebe tuum genus eſt, es fœmin ſexu
His vivas, brevis eſt vita futura tibi.
Pro mortis damno reddit te fama perenne
Mortis quam vitæ, ſors igitur melior.

ENAR

ENARRATIO

τοῦ λιθοπαιδίου,

SIVE

EMBRYI CUIUSDAM

Longa temporis mora in Matris utero in ſaxeam duritiem concreti, quod ex geſtantis cadavere extractum eſt, in vetuſto Gallorum Senonum oppido XVI. Maij.
Anno cIↄ Iↄ XXcII.

ADJECTA QUOQUE EST
uccincta & levis quædam exercitatio, eaque Problematica, de iſtius indurationis cauſis naturalibus, ut poſtea penes Lectorem ſit hujus judicij ſumma.

HISTORIA EMBRYONIS petrefacti.

MUlier Senonenſis, nomine Columba Chatry, quæ Ludovico Carita homuncioni (quadrato tamen & bene habito) x vulgari plebe & ſarctori veſtiario

nupſerat , ab annis quadraginta oct
fracta ætate & valetudine , hîc occ
buit decimo ſexto menſis Maij , a
num ætatis agens ſexageſimum oct
vum.

Hæc ante annos viginti octo , qu
nunquam antea uterum geſtârat, lic
jampridem nupſiſſet (nihil de ſanit
te prius admodum conqueſta) certiſſ
ma habuit inchoati hominis indici
Nam qui ſtatis periodis erumpere ſo
lebant menſes, illi ſtatim ſubſtiterun
Pica primis menſibus laboravit, ten
peſtivum Embryonis motum & fr
quentem perſenſit, tumore lumborur
& abdominis paulatim ſubcreſcente
mammiſque lacte turgentibus. Tan
dem autem decurſo pene veræ geſta
tionis curriculo , labores puerper
graves & abdominis dolores experi
incepit, urina ad aliquod dies ſuppre
ſa (Medicis tunc varia & dubia de ill
κυοφορία ſentientibus) quæ poſtea cur
rente veluti alueo & magna vi erupit
profuſo illo ichore , non tam ex ve

ſica

ſicæ meatu, ut credibile eſt, ſcaturiente, quam ex mulieris loculis, Amnio tunica diſrupta, cum unà cum iſtis ſeroſis recrementis (quas mulierculæ aquas vocant) aliquis concreti ſanguinis trumbus emerſerit.[a] Indè autem & mammæ concidere viſæ ſunt, motus infantis aut ignavus, aut nullus, labores mulieris tolerabiliores. Quibus omnibus attonitæ fuerunt Obſtetrices, quæ antea certiſſimum puerperium expectaſſent.

A ludibrio autem iſtius fœturæ, totum triennium lectulo illa decubuit, ad extremam vitæ calcem de valetudine conqueſta, de tumore, de duritie, de torminibus alui (quam obviis quibuſque & Chirurgis & Medicis tractandam exhibebat) de inutili & gravi illo pondere, quod pro vario geſtantis motu, modò in hanc, modò in illam partem procumbebat. Denique de languente & depravata appetentia, quam ſubinde acetariis & abſorpto

[a] Hipp. aphor. 38. lib. 5.

ſorpto omphacio ſollicitabat, ali
qui perpetuo ἄσιτ@. Illamque, feru
vicinæ, inter ſuos ſales ſæpè dictita
ſe (ut erat genio ſatis lepido) ſe fœ
tum utero gerere, qui tandem paren
foret exitio, & internecioni, quan
quam cum ſerio loqueretur, male
ficium acceptum potius accuſaret.

Poſtquàm autem fato eſſet functa
ejus vir officioſus in uxoris mane
(quam tandiu & tantoperè excrucia-
tam viderat) accerſivit unum atque
alterum ex noſtris Chirurgis, ambo
valentes arte & artis uſu, quibus (li-
cet de ſcirrhoſo tantum tumore cogi-
tarent) diſſecto mulieris abdomine,
& rejecto infrà peritonæo, uterus ſeſe
offert, aſpectu quidem rugoſus, &
verſicolor, ut criſta illa pendula, quæ
Gallis Indicis ex ſummo capite pro-
labitur, vel potius ut operimentum
illud cutaneum, quod illorum collum
ambit. Tactu autem durus, teſta-
ceus & craſſus, inſtar τῶν ὀστρακοδέρμων.
Tum novaculam in portentoſam illam

molem

molem & gypſeam iniiciunt, qua ad aciem cultelli renitente, ſcalprum altius adigunt. Eorum autem alter inflicto caſu in cranium vulnere, & in aliquot coſtas, tandem humerum dextrum impetit, à quo erumpens oſſis caput, certiſſimam fecit fidem oſſium illic latitantium. Ex quo ſcalpellum alio transferunt, & magna vi, ſenſim tamen, & recta, uterum ſecant, diductiſque duriſſimis vulneris labris, infantem in orbem implicitum, & ex tranſverſo in utero poſitum, introſpiciunt in penitiſſimo ſinu & altiſſimis latebris ſtabulantem, in ſuamque veluti Cyſtin, quam Allantoidem tunicam fuiſſe puto, calloſiſſimam reconditum.

Quo ſpectaculo inexpectato obſtupefacti, Medicos convocant, quos in re inaudita conſulant, adhibeantque in teſtimonium & judicium rei hujus, quæ pene fidem omnem ſuperet. Interea multis ad novum prodigium accurrentibus, & opus Chi-

rurgorum

rurgorum interturbantibus, venit i
ſis in mentem totam iſtam molem
illo veluti antro & manibus, & u
cis Chirurgicis, quâ valerent, vi a
ſtrahere ut arborem ex ſuo caudic
domumque comportare, ut privati
& apud ſe accuratius corpuſculi an
tomen ſectarentur, & cum peritis c
portento novo & inaudito, conſil
conferrent.

In præcipiti autem & violenta ill
laniena non licuit opus feſtinantibu
introſpicere, quod ſubſtratum eſſe
infantulo Chorion, quæ uteri aceta
bula, qualia umbilici vaſa, quis eſſe
Allantoidis cum utero & cum fœtu
nexus, cum uterus ipſe, præcipuè ac
coxam dextram, ad nates, & ad par
tem ſpinæ dorſi cum cute infantul
omnino coaluiſſet.

Situs infantis erat penè ſphæricus
facie ad thoracem affixa, ſublatis ac
nares genibus, unde poſteà eæ patulæ
retuſæ & reſimæ conſpectæ ſunt. Oſ-
ſa capitis tenuia quidem, ſed firma, &

inſtar

inſtar cornu nitentia, cute capitis multis in locis piloſa, caput in ſiniſtrum brachium ita procumbebat, ut à protuberante humero auris & os Occipitis impellerentur, quod incavatum ea parte introceſſiſſe conſpicerentur. Cubitus ad ſummum humerum reflectebatur, porrecta ſola manu, quæ in pugnum adeo firmiter contracta, & ſummi digiti ita palmæ hærebant, ut licet apparerent ſeriatim inter ſe diſtincti, re ipſa tamen in unum idemque verè lapideum corpus concreviſſent. Dextrum autem brachium ad umbilicum manum extendebat, quæ ad carpum inadvertenter abſtracta fuit, & in aluo matris relicta. Fœmur, genu, tibia ſiniſtra, dextris incumbebant: quibus tamen erant ita implicita, ut talus ſiniſter pedisque planta, in dextrum Pedion implantarentur, quibus excavatum cederet, & penè indiſſolubili nexu colligaretur. Utrumque crus in ventrem & pectus reflectebatur, certiſſi-

tiſſimamque fœminei ſexus notul
tegebat. Tibia utraque ad nates
torquebatur, pedibus & pedum di
tis ita inter ſe compactis, & lapid
factis, ut facto ex oculis &
ctu judicio, totum iſtud opus d
xiſſes eſſe alicujus Phidiæ, qui vel
ebore, vel ex marmore maturæ æt
tis Embryi abſolutiſſimam Icônem e
preſſiſſet, maximè cum in ea durit
corpuſculi moles non concidiſſet, im
cum cute nitida integram ſuam
συμμετρίαν & πολυσαρκίαν retinuiſſet.

Partes autem internæ, viſcera nen
pe omnia, cor & Cerebrum habebar
naturaliter, eo dempto, quod ultra mo
dum induruerant, minus tamen quar
externæ, ita ut hodie exertum iſtu
corpuſculum, neq; putredinem mine
tur, neq; teredinem. Ex quo poſte
dentem exemit inopinanter quidan
obvius. qui prodigium contrectabat
ut dentis ſedem in ipſo alveario adhu
cõſpicere liceat. Hæc de matris & fœ
tus adminiſtrata Anatome dicta ſunto

E X

EXERCITATIO
Problematica de iſtius indurationis cauſis naturalibus.

IAm de iſtius indurationis naturalibus cauſis aliquid diſſeramus. Hujus autem prodigioſi abortus, niſi ſenſus nobis faceret fidem, fruſtra quæreremus, rationum momenta. Sed tum viſus & tactus, certiſſimi inter ſenſus externos judices, rem ipſam bis mille hominum oculis ſpectandam exhibeant, manibuſque tractandum (ut hodie quoque idem inter nos & ſpectare & palpare ſubinde licet) tria videntur ſupereſſe liberalioribus ingeniis diſcutienda.

Unum, qui factum ſit ut corpuſculum iſtud, quod conſtituta & naturali puerperii periodo, & inter tam graves cruciatus extinctum fuiſſe conſtat, tandiu in iſtis latibulis aſſervatum, non computruerit, aliorum abortuum more, quos vel derepente Matricidas eſſe videmus, vel paulatim & ex longis intervallis excuſſos fuiſſe,

ſe, à gravibus authoribus accepim
vel facta ſibi per ventrem inferior
via, membratim excuſſos, cùm
tres putredinis cauſæ videantur c
curriſſe: nempe corpuſculi temper
calida & humida, qualis eſt puer
rum. Loci natura, cum uterus int
textus ſit multis venis & arteriis,
viſceribus (in quibus reſidet natura
caloris fons) proximus. Cum ille
in mulieribus veluti ſentina, in qua
totum corpus ſuorum excrement
rum ſarcinam deponat, cùm deniq
ſit pudendis proximus, quæ Galen
ηπεδενώδη pronunciat. Tertio imped
ta perſpiratio, cùm in prægnantib
uteri os arctiſſime, uſque ad excuſſi
nem fœtus coarctetur. Sic enim,
fert illud inſigne a Philoſophorum &
Medicorum axioma, calida & hu
mida, calido & udo loco concluſa
& aere non perflata, citiſſimè ſitum

con

a Galen. in 3. Epid. Com. 3. & 1. de diff. Feb
cap. 8. & 8. Meth. 7. & 11. cap. 4. & 8. & in 3
Epid. Com. 7. Avic. lib. 1. Fen. 3, & lib. 4
Fen. 1. &. tract. 2.

ontrahunt, & putredinem.

Deinde, naturali in viventibus de-erdito calore extraneum ſuccedere eceſſe eſt, cujus eſt urere, putrefacere, orrumpere, & tandem in cineres re-lvere, præcipuè ſi ſubjectum nactus t calidum & humidum, quale eſt ıerorum corpus, quod cum multo ımore ſcateat, verè, ut loquitur riſtotel. ατ'φχαρ dici poteſt.

Alterum quæſtionis caput poſitum t in inveſtiganda illa intemperie, ſive nplici, ſive compoſita, quæ tantam ıritiem peperit, & ab iiſdem fonti-ıs emanat præcedentis dubitatio-s ſolutio, cum ea durities ſola, vel ıæ eam attulit, cauſa ([a] nihil enim imiè ſiccum putreſcit) corpuſcu-m iſtud à putredine vindicave-.

Omne autem durum, inquit Ga-ı. 5. Simpl. cap. 3. fit vel plenitudi-& renitentia, vel concretione, vel citate, hiſque vel ſolis, vel inter ſe com-

[a] Galenus 3. Epid. Com. 3.

complicatis. Induruitne vero i
fœtus repletione, cum nihil in fœ
neque in ejus involucris turgeret l
giori humore, vel naturali, vel e
crementitio. Imo illa eſſent om
exſiccata, & arefacta? Concreti
nem accuſabimus, quam etiam co
gelationem appellat Galenus, q
metalla plurima in fodinarum pen
tralibus: ſaxea, in lapidicinis: Mete
ra, in media aeris regione videm
congelari & concreſcere? ſed qu
externa exempla hujus congelation
quærimus, cum domeſticum ſuppeta
& nobis ſit præ foribus.

[a] Eſt enim in noſtra vicinia pro
oppiduli Veronæi mœnia, fons pe
ennis ſcaturiginis, aſpectu jucundiſ
mus, lympha limpidiſſima, colo
quidem & odore ἄποιος, ſed ſapo
non ita commendabili, incolis t
men non ingrato. Erumpit autem e
altiſſimis ſubterraneis cuniculis, l
broque, vel potius cratere excipit
i

a La Fontaire de Vero.

ta affabre in orbem circumducto, ut
eſcias illamne περιφέρειαν natura dede-
it, an verò ars Euclidis exquiſitiſſi-
num iſtum circulum elaboraverit. Sic
utem ad labri margines exundat aqua,
t ſtatim & breviſſimo ductu decur-
at in rotam, quæ molam frumenta-
am circumagit, indeque cum glarea,
uam currente alveo ſecum abradit,
uttatim in ſubſtratum lutum & pro-
imam uſnæam decidit, quæ omnia
ua frigiditate ita ſubigit, fermentat,
z cogit, ut tandem in lapides indu-
et, leves quidem illos & foraminu-
entos, & veluti pumiceos, quorum-
ue unam aliquando partem videas
am petrefactam: alteram vero adhuc
gnoſcas muſco herbaceo virentem
z cœnoſam, quæ tantum lapideſcere
ncipiat. Coguntur vero illi lapides
anto aggere, ut niſi ex intervallis mo-
tor eos ferreo malleolo conterat &
ubtrahat, impedimento ſint ipſi mo-
etrinæ, quo minus libere circunvo-
uatur. Iſta obiter dicta ſint de λιθίας

quæ

quæ ex aquæ iſtius frigiditate fortaſſe nativo ſolo procreari detur.

Similis autem aut potentioris co gelationis quis poteſt eſſe locus in i ternis receſſibus noſtri corporis, q multi ſanguinis & venoſi, & arteri affluxu, vicinorum viſcerum benig tepore, & ea functione ad quam h partes natura finxit (cum in ipſas, in agrum fœcundum noſtræ generat onis prolifica ſemina committat) m nus algere debeant. Sic Hippocrat frigidos, ſiccos, denſoſque utero ut effœtos pronunciat. Quod ver Galenus de Anatomia vivorum, adi pem, frigiditate ſpermaticarum pa tium, & à cordis calore magis diſtan tium, concreſcere ſcribit: certe u ex imbecillo frigore uliginoſa mate ria facile concreſcit, ita quoque leviſ ſimo calore illa liquatur: hic vero d lapidoſa duritie agitur. Reſtat igi tur, argumento ab enumeratione par tium petito, corpuſculum occalluiſſe

ſicci-

ccitate, ad quam non parum feciſſe
idebuntur dolores aſſidui, quos geſ-
ins ſuſtinuit. Item vigiliæ & inedia,
uibus diu multumque vexata eſt,
uæ omnia ad cauſas exſiccantes refe-
int Medici. Adjicere licebit illum
eri κατακλυσμὸν, quo pro puerperio
ultus ichor è mulieris loculis ef-
ıxit, ſicque & uterus & fœtus, ejuſ-
ıe involucra exaruerint, abſorpta
nnis putredinis materia, quam in
ımido, & naturali, & excrementi-
ɔ poſitam eſſe, Phyſici autumant.
olàne vero ſiccitas tantam duritiem
cperit, cùm qualitas ſit patiens, &
l agendum ignava: Cauſæ autem ad
os effectus analogæ eſſe debent, &
ribus pares? Ex quo fit, ut ſit veri-
nile ſiccitatem ſolam non potuiſſe
ɔ uſque indurare, ſed alterutri qua-
atum πρακτικωτέρων, frigiditati nem-
, aut caliditati conjunctam. Frigi-
tatine? ut ſiccitati congelatio ac-
ſſerit mixtis his duabus inter ſe in-
ırationis cauſis? Si enim quæ pu-

trent, ſe ipſis fiunt calidiora & hu
diora, conſequi videtur (ut contrar
rum contraria ſunt conſequentia)
quæ non putrent cum putreſcere n
ſint, id habere à frigido & ſicco. P
terea, promptius quæque alterantu
à ſimilibus ſuæ intemperaturæ cau
At hîc cutis naturâ frigida & ſicca, p
tiſſimum ſaxeam eam duritiem ind
(ut in ovo teſta ex molli tunica occ
leſcit) ex quo fit, ut ſit veriſimil
iſtam duritiem à frigido & ſicco ex
tatam. At neque loci, in quo concre
temperies, neque ulla humana ratio
patitur, ut dictum eſt, cum de conc
tione ageretur. Iam videamus, an c
liditate ſiccitati coniuncta iſtud co
puſculum induruerint, cum à tot ta
tisque laboribus tandem, veluti feb
hectica colliquata fuerit illa, & co
tabuerit? Cum præterea calidis & ſi
cis medicamentis, tum intro ſumpti
tum foris admotis aſſidua illa tormi
ſedare, flatus diſcutere, & moleſtiſ
mum illud uteri onus, & quod ſubi
d

exitum minari videbatur, deturba-
conabatur imperitiſſimum mulier-
larum vulgus? A conjunctis hiſce
uſis, & ſalis glebæ, & alumina, &
ryſocolla,&chalcanthi genera indu-
ntur, quæ poſtea humore liquantur,
m ante calido & ſicco obduruerint.
Tertium hujuſce diſputationis ca-
it poſitum eſt in harum intempera-
rarum ſive ſimplicium, ſive compo-
arum differentia: nempe, ſintne illæ
ternæ tantum & adventitiæ, an vero
iquod ab ipſo corpuſculo ἐνδιάθετον
natum & latens acceperint initium.
am licet ea, quæ de cauſis propoſita
nt, habeant quandam ſpeciem adum-
atæ veritatis, multum tamen abſunt
ordinatis naturæ legibus. Quid
im illas cauſas accuſamus, cum
nnes ſint externæ, & huic corpuſcu-
adventitiæ, *a* quæ ſine internarum
titudine, nihil videntur poſſe agere?
on enim omnis cauſa, quæ corpori
venit, inquit Avicennas Doct. 2.

a Gal. de Diff. febr.

Fen. in ipſum operatur, ſed ad id
quiritur & agentis fortitudo, & di
ſitio patientis.

a Hîc igitur præter commur
conſuetudinem (cùm natura hom
corpus molle & tenerum finxerit
quod ad functiones animæ ma
aptum eſſet, quam ſi induruiſſet)
tuiſſe dicemus aliqua hujuſce indu
tionis ſeminaria, ut orta reſponde
ſuis principiis, & inſitam vim qu
dam peculiarem & abditam, quæ
externis illis cauſis excitata, tand
in lucem emerſerit, ut ſingulorum q
fiunt, *b* interna quædam effectrix ca
exiſtit. Phyſici enim rerum omniu
formas, excepta illa principe, quæ
vinioris eſt originis, ex materia edu
putant. *c* Item & Spagyrici, qui e
profitentur eſſe *αὐτοφυεῖς*, neque extri
ſecus accedere, ſed deliteſcere in ip
ſeminibus, quæ (ut ſua arcana tegun
quibuſdam verborum involucris) ſu
m

a Galenus lib. Quod animi mores, &c. & 1. d
Uſu part: *b* Gal. lib. de Cauſ. procat. *c* Pe
trus Danus in ſua Idea med.

atricibus conſentanea eſſe oportet.
Quod ſi dempta illa ratiocinatrice,
rmæ quæ dant eſſe rei (ut Logici
cunt) educuntur à primarum quali-
um temperamento , illa etiam erunt
eadem ſcaturigine , quæ neceſſario
imam illam temperaturam ſequun-
r , inter quæ non ſolum odores , ſa-
res & colores reponunt Medici, ſed
am mollitiem & duritiem. Proinde
æter externas caloris, frigoris & ſic-
atis cauſas & adventitias (quamvis
riè ſentiant & Philoſophi & Chy-
ſtæ , de lapidum & foſſilium , & ef-
ientibus,& materialibus cauſis) alii
cum , alii lixivium , alii ſal , alii a-
am congelativam,non ſolum ut ma-
iam indurationis , ſed etiam ut quo-
nmodo effectricem , & in ipſis in-
rantibus inſitam , fixamque delite-
re , proferunt. Sic Corallium , cui
prium eſt veluti quarto modo (ut
olæ loquuntur) aëri expoſitum la-
eſcere , ideoque λιθόδενδρον Græcis
ellari (cum mollis fuerit liquidis

 prius

prius herba ſub undis) Non quide ſolùm ab ambientis frigore induratu ſed quod abſconditam habeat in ſe ſu duritiei energiam, quæ à circumſtant aëre affecta, illam produxerit. Pra terea Matre ab illis cauſis colliquata nihil fœtui deceſſit de pleno corpor habitu, quem alioqui abſumi & cor cidere neceſſe fuiſſet, ſi eaſdem cauſa fœtus ſuſtinuiſſet, humore tum fluen te, tum implantato, vi caloris extran abſumpto.

Molas quidem in ſuis ſinibus ſæp concreſcere, & in geſtantibus conſe neſcere, imo iis commori certum eſt, multa ſcirrhoſa, tophacea & lapide in nobis generantur, aluntur, & au gentur, cum excrementitia ſint corpo ra, imperfecta & ſola vivant anima ve getabili, ut etiam in externis rebus li gna lapideſcere videmus, eorumqu cortices: item & plantas nonnullas Sed quæ perfecta ſunt animalia, cum primordia ſuæ generationis habean potentiſſima, eorum extincto innato calo-

lore, humiditatem putreſcere opor-
t (ut interitus proxima eſt via ad pu-
edinem) concurrentibus præcipue
iis putrilaginis cauſis, ut dictum eſt
ntea.

Quod autem recenſent nonnulli,
x aliorum fide, & hominis pedem &
put, imo & totum corpus, viſa fuiſ-
indurata, id multum adeſt ab eo, de
uo hic agitur, cum de induratione
tus in ſpirantis utero diſſeratur: illa
ero aſſervata eſſe dicant, conditura
concretione cadaverum in ſale quo-
am terræ, ut inquiunt, vegetativo,
uo omnia ferunt dealbari, indureſce-
, & coaleſcere.

Iſtam pugnantium argumentorum
tem, quæ vires eundo magis ac ma-
is acquireret, dirimat æquus arbiter.
go vero novorum Academicorum
ore, deſinam in ἐποχήν, ſuſpenſam-
ue ſententiam, ut canant Cygni, ſicut
t in proverbio, tacentibus graculis,
xcitenturque docta ingenia, ad ſcru-
nda ſummi opificis, naturæque mi-

racula, & ad eruendas eorum cauſa
ex Philoſophorum Theſauris, in e
præcipue ſpectaculo, in quo à prim
ortu, neque in ſimiliarium partium
temperie, neque in inſtrumentalium
figura, numero, ſitu, aut connexione
natura peccaverit. Ideoque nihil hī
ſit monſtrificum, cum nullam habea
iſtud corpus deformitatem notabilem
toti ſuæ ſpeciei extraneam, quam à
prima origine ſortitum ſit. Plinio au-
tem lib. 7. cap. 18. Nat. hiſt. ſi mirum
fuit, quoſdam concretis oſſibus exti-
tiſſe, & ſine medullis: quod porten-
tum iſtud fuerit fœtum extractum,
imputrem, imo in ſuo veluti ergaſtulo
lapidefactum, tot menſibus & annis
à matre circumgeſtatum fuiſſe?

SIMEONIS

PROVANCHERII LINGONENSIS, ET APUD *Senonas Medici, de hujus induratrationis cauſis opinio.*

DE partu anatomico ejus mulieris, quæ in Senonum urbe vixit annos octo & ſexaginta, t cui extincta, eruta eſt puella juſtæ olis, quæ in uteri ſinu octavum & geſimum annum impleverat, Gallice ripſi. Eundem partum, qui Latinè : copioſè loqueretur, ad exteros regare decreveram, cui Phyſicas, ſed re natas exercitationes meas adjunere operæpretium videbatur. Inter ioras Alboſius Hæduus, qui excuendam ſpectaculi effigiem curaverat, us hiſtoriam Latine exprimit. De ua ſcribenda, jampridem amicorum, : maxime exterorum, ad quos ut noinis, ita eruditionis ſuæ fama per-

 venit,

venit, literis frequentibus urgebatur. Hic oratione gravi & veridica, flagitantium votis reſpondet, ut mollis in obſequium, faciliſque rogantibus eſſet. Hiſtoriæ de induratione fœtus in utero phyſica & problematica inquiſitio acceſſit. Utraque mihi tantopere placuit, ut in ea vertenda, Gallicè meam operam requirere viſa ſit: nec ejus Autorem plenius commendabo, ne quia vivit, & ejuſdem urbis ſumus incolæ, in fœdam adulationem me demitti, in multorum opinionem irrepat. Et quia in dubia & ancipiti re ſic animus conſiſtit, neminem mirari oportet, ſi in apertum campum deſcendam, & utraque lingua mearum exercitationum breviter ac ſummatim Epilogum adjiciâm. Ergo rem ipſam aggredior.

a Uterus μήτρα Græcis, quem Deus ad concipiendum fœtum deſtinavit, craſſus & impactus carneum quid refert: cæterum nervoſus & membranoſus

a Gal. lib. 14. de Uſu part.

oſus eſt , ut geſtationis decurſu in
nplitudinem poſſet extendi : ac ſe-
en, quod hominis abſtractum, Zeno
ppellare non dubitavit, in uteri ſinum
funditur, idque unicum propagatio-
s perpetuæ ſubſidium comprehen-
one firma concipitur. Ex quo pri
um omnium involucra geniturae
rocreantur, mox reliqua membris &
ticulis diſtincta, ſemine genitali opi-
ce , nec non ſpiritu ſanguineque
enſtruo adminiſtris inſtruuntur , uſ-
ue dum opus eſſet abſolutum. Cum
itur fœtus hic Senonenſis à conce-
ionis die , ad prima ſuæ ſpeciei li-
amenta novem menſium proceſſu ,
ſtam in utero materno corporis or-
anici molem addidiſſet , matri , quæ
nic grandiori alendo ſupereſſe non
oterat, initium partus induxit. *a* Fit
nim cum diruptis, calcitratu & motu
lido , pueri membranis , ipſe à vin-
lis exolutus foràs prodit , & ita per-
ctus eſt, ut per os nutriri poſſit.

a Gal. lib. 15. de Uſu part.

Divulſis porro involucris, ichore prodeunt multi, & membranoſum quid cruore tinctum, referente marito: tumque graves & iniqui dolores qui confertorum ſpirituum vi accidunt, matrem excruciant. Fruſtra hæc fiunt omnia: hæret infans utero quem neque proprii motus, neque matris impetus, poſſunt excludere: tandem alimenti penuria, ob quam ſibi moliebatur viam & exitum, breviſſimam vitam cum morte commutavit. Ex ſignificatione hujus novi partus, quæ in lucem edita menſe Majo ſuperiori, potuit intelligi, quod ſcriberem hunc fœtum ante indurationem, vixiſſe, ac ſervatum fuiſſe inſtar molæ. Non deerunt, qui ex eo loco capient opinionem, me fœtui animalis vitam abnegare. Imo ratum habeo, intelligentem animam membris affabrè concinnatis ſuæ ſpeciei conſentaneam affulſiſſe. Atqui hoc unum cogitabam, ut indicarem tam fœtus quam molas poſſe utero ad plures annos affigi:

nam

am molæ vitium & materiæ abſurdi-
atem ſequuntur, quarum onus ægrè
atura ſuſtinet: fœtus verò, ſunt opus
enignioris naturæ, ad quos conci-
iendos uterus comparatur. Adde
uod irriti conceptus ad putredinem;
vitæ expertes inanimatis, & animati
italibus conferantur, quam fœtus ſunt
rocliviores: ſiquidem illi humida &
ubrica conſtant materia, quæ facilè
utreſcit: fœtuum vero compacta,
t plurimum dura & ſicca eſt ſubſtan-
ia (ut qui ex nervis, venis, membra-
is, vinculis & oſſibus conſiſtunt) cu-
us ratio putredini reluctatur. Pars
nim ſicca ægrius putredinem admit-
it. Poterat tamen hic fœtus Senonen-
is ad putredinem progredi: Cur ergo
b extinctione caloris, illam effugit,
occalluit? Refrigeratur uterus præter
aturæ ſuæ modum, fracti caloris im-
ecillitate per irritos labores partus,
er eruptiones aquarum, per effuſa
uædam cruenta, per concepti frigidi
xternam injuriam. Frigus enim, de-
hiſcen-

hiſcente utero, & diductis cruribu
in expectatione puerperii, admitti
tur. Ex victoria frigoris, humores
qui venis mediiſque ſpatiis uterina
molis & conceptæ puellæ pertinaciu
impacti erant, concretione coguntur
perinde ac gelatis accidit: ſic enim
affecti κατεχόμενοι appellantur, qui eam
formam retinent, in qua deprehen-
duntur. Fit autem id malum ab humo-
re frigidiore & congelante. Etenim
frigore humida concreſcunt, quod
a Gal. ex ſpontina ſcirrhorum genera-
tione patefecit. Coeunt autem uſque
adeo humores, *b* & in concretione de-
ducuntur, ut cum utero fœtus ſcirrho-
ſam plane, calloſamque duritiem con-
trahat. Nam & ex frigore duritiem
fieri docuit *c* Gal. Humores autem
qui demiſſi ſunt, in concretionem,
craſſi erant & glutinoſi: alioqui nun-
quã fœtus uteruſque in calloſam duri-
tiem eſſent progreſſi. Erant & frigidi:
nam

a In 6. Epidē. Com. 3. ſect. 14. *b* Hipp.
lib. de Carn. *c* 5. Simpl. 5. cap.

am ſcirrhus, ut *a* Galeno placuit,
mniſque tumor ſcirrhoſus ex humo,
e craſſo, viſcido ac frigido naſcitur,
ui in parte frigida, ſive ſit melancho-
cus, ſive pituitoſus, ſive ex utriſque
nixtus, facilè concreſcit. Frigus enim
umores congelat, ut diximus, & ma-
ime frigidos. Itaque hoc in agendo
otentiſſimum, ſimul atque fœtum
um utero excepit, in utroque efficiens
nduratianis cauſa extitit, quæ quidem
orpuſculo & uterinæ moli, ex mate-
iæ & humoris ratione, impendebat.

His igitur ad abſolutam duritiem
ergentibus, ſenſim humor per hali-
um reſolutus eſt: non enim craſſa,
efrigerata, concretaque reſtitit, & in
allum uteri perinde ac infantuli mo-
es coaluit, ante ſeroſi recrementi va-
orationem. Nulla verò humiditas,
oſt hanc coitionem per venas, quæ
olæ fœtui alimentum conferebant, in
nedia uteri ſpatia illapſa eſt, ac proin-
de

a Meth. capite 4. & 5. Simpl. cap. 1. &
3. de Loc. affect. cap. 5.

de facto ſeri & cruoris effluvio, quo ad puerperii tempus natura depoſuit in loco frigido, ſicco & ſaxeo, prole madere deſiit: imo duri occurſu induruit. Nam & humor, qui circa articulos colligitur, ex oſſium natura, teſtante Hippocrate, duritiem induit. Dicet aliquis ex Phyſicorum & Medicorum ſententia, frigore concreta, calore liquari: cui ſatisfactum fuerit, ſi reſpondeam, alias indurationis cauſas à frigore indiſſolubilem uteri & genituræ concretionem reddidiſſe, idque ſcirrhoſi tumoris modo, qui ſiccitate & frigore concretus, nunquam emolliri poteſt. Igitur nihil aderat per ariditatem loci, quod fœtum faceret obnoxium putredini: exhauſta erat omnis humiditas innata, nulli adventitiæ per uteri craſſitiem ac duritiem aditus patebat ad induratum fœtum, quo ſeipſo redderetur humidior. Nam quæ putrent, ait Hippocrates, ſe ipſis humidiora fiunt. Porro confirmata indies duritie, proles illa perinde ac ſcirrhus,

utero

tero ſcirrhoſo affixia, potuit integra
orma, in mortis maternæ tempus
onſervari, citra inſignem earum par-
um colliquationem, quæ natura ſua
ıxiores abſumi poterant, niſi concre-
ıo à frigore irrepſiſſet. Quod factum
uiſſe adeò mirum videri non debet,
uum neque oſſa indurata, neque calli,
orive, qui generantur in nobis, pro-
edente die minuantur. Hæc mea eſt
ompendiaria argumenti propoſiti di-
ceptatio, candide Lector, ſi quid re-
tius illa noveris, imperti; ſi non, hac
tere mecum.

F I N I S.

THO-

Hiſtoriar. Anatomic. rariorum Centur. II. *Hiſtoria C. de eodem fætu.*

PRima nobis naſcendi initia lapi-des dederunt, ſi fabuloſo credimu ſeculo, qui tanquam oſſa terræ à Deu-caleone poſt tergum jacti paulatin anima caluerunt. Ut repetant ortum nonnullos in lapidem accepimus con-verſos. De Lydiæ Metallurgis refer *Ariſtoteles* de Adm. Aud. obſtructo oſtio, intercluſoque ſpiritu ſuffocatis poſt longi temporis intervallum in la-pides mutatos cum vaſis; amphoris & liquore in illis contento fuiſſe extra-ctos. Cui metamorphoſi ſimilem nar-rat Hiſtoria Bavarica, de qua diſſerunt *Parens* b. m. de Mixt. c. 6. *Sennertus* aliique. Uxori Lothi *Sodomis* egre-dienti idem contigiſſ, ſacro credimus Codici. Quod per inſitum ſalem pro-curaſſe edicti ſui vindicem Iehovam *B. Auguſtinus* divinavit. Idem ſeculo noſtro

noſtro in Africa prope Tripolin evenit, ubi certo iræ divinæ argumento oppidum ſubitanea tranſmutatione in ſaxeam duritiem fuit converſum, ex quo puer petrificatus ad Cardinalem *Richelium* tranſmiſſus fertur. Ego ligni fruſtulum in eadem civitate petrefactum in Muſæo *Io. Fr. Habelæ* ordinis Hieroſolymitani Vice Cancellarii, cum in Inſula Melita degerem benevole ab illo exceptus, conſpexi. Vidimus Romæ in Palatio Ludoviſiorum hominem in ſubſtantiam lapideam concretum, cujus argumentum ipſa oſſa præbent & coſtæ ſuam adhuc ſervantes formam. *Panarolus* in Faſc. Arcan. cranium humanum in mari petræ ſoliditatem acquiſiviſſe nuper ſcripſit.

Hæc extra uterum à ſpiritu quocunque lapidifico ſive in terra, ſive aquis ſive aëre tranſmutata facile aſſequimur. At in utero fœtum ſolum ſolideſcere, ſalvis aliis viſceribus, omnem fidem ſuperaret, niſi hi oculi vidiſſent, hæ manus palpaſſent. De Lithopædio

qour,

loquor, ſeu Infante petrefacto, quæ A-
gendici Senonum poſt 28. annoru-
moram ex utero matris Columb-
Chatry fuit exſecta. De hiſtoriæ fid-
teſtantur *Thuanus* l. 17. Hiſt. *Para-*
l. 25. de Monſtr. c. 11. *Jo. Albosiu-*
& *Simon Provancherius* ambo in ſectio-
ne præſentes, *Licetus* l.2. Monſt.c.45
L. Bourgeſia obſtetrix Reg. Franc. i-
Obſ. p. 102. quæ vidit exſectam. Da-
ta vero induſtria deſcripſit *Albosiu-*
ſingulari Diatriba, & *Thuanus* l. 17
graviſſimus Hiſtoricus, quem ſolum
hic loquentem introducam:

Anno 1582. res incidit quo magis mira, eo minus fidei apud poſteros habitura, niſi certiſſimis veritatis teſtimoniis niteretur; quam quia pro comperto habemus, hoc loco, ne in dubium olim revocetur, amplius aſſeri officii noſtri & inſtituti eſſe duxi. Mulier quædam Agendici Senonum, quæ Celticæ noſtræ eſt metropolis Archiepiſcopali dignitate ornata, Columba Charria nomine Lu-

dovico

ovico Caritati Sartori nupta, quum d annum 38. valetudine integra pereniſſet, neque adhuc uterum geſtaſſet, ertiſſima habuit concepti fœtus indiia, menſtruis purgationibus non jam t antea ſtatis temporibus erumpentius, & frequenti uteri motu jam maifeſto, ac tumore lumborum & abominis paullatim ſuccreſcente, mamniſque lacte turgentibus: Tandem ecurſo ſtatæ geſtationis curriculo, raveis puerperii labores, & alvi torina experiri cœpit, urina ad aliquot ies ſuppreſſa, quæ poſtea currente eluti alveo magna vi erupit, profuſo llo ichore non tam ex veſicæ meatu, uam ex muliebribus loculis ſcatuiente, & tunica diſrupta una cum ſeoſis recrementis ſanguinis coacti uaſi rhombus emerſit: ex eo mammæ oncidere viſæ, & motus infantis aut gnavus, aut nullus, ac labores mulies tolerabiliores fuere, quæ à ludibrio lius fœturæ totum triennium in lecto ecubuit, ſemper de valetudine adverſa,

ſa, de duritie, de tumore, de tormin bus alvi, ac de inutili illo pondere quod per ſe mobile pro vario geſtant motu, modo in hanc, modo in illa partem procumbebat, quamdiu vixi conqueſta. Fato poſt vigeſimum oct vum geſtationis illius annum funct diſſecto abdomine, uterus rugoſus ap paruit, & verſicolor, tactu durus, a veluti teſtaceus; ſectoque rurſus e vix tandem renitente ad novaculæ a ciem, portentoſa mole gypſea eductu fœtus bene conformatis membris, a eodem prorſus quo cæteri poſitu, co cerebrum naturalem habitum ſerva bant, niſi quod ultra modum induruer rant, non tamen ut externæ. Hodi adhuc corpuſculum illud Agendici prætereuntibus miraculi inſtar viſitur expers putredinis & teredinis.

Euſiorem actæ rei hiſtoriam perte xuit *Alboſius*, qui dextram manum a carpum inadvertenter abſtractam ad dit, & in alvo matris relictam, præte rea dentem inopinanter à quodam

con-

ntrectante exemptum. Tranſit de-
de mirandus hic fœtus ad Pariſien-
m mercatorem primarium Preteſe-
e, curioſum rerum rariorum, apud
em vidit obſtetrix *Bourgeſia*: Hinc
aurifabro & gemmario *Giliberto*
autron Venetias adſportatus, ubi ea-
m facie integrum vidi & contrecta-
. Tandem ex Italia 1653. migravit
Sereniſſimum Regem Danorum
N. FRIDERICUM III. Do-
inum noſtrum Clementiſſimum, qui
erato mihi ſubjectiſſimo clementer
videndum & accuratius examinan-
m conceſſit. Ne vero dubitemus
ndem fœtum eſſe petrificatum,
em enixa eſt Agendici nominata
ulier, in rei certiſſimæ fidem tabulæ
inſtrumenta contractuum de Litho-
edio tranſmiſſa fuerunt ad Auguſtum
egem noſtrum, quorum hic ſummam
egio indultu tranſcribam.

Ego infraſcriptus Stephanus Car-
on Aurifaber Pariſienſis fidem fa-
o, tranſegiſſe me cum Dn, Gilleber-
to

to Voder de puero petrefacto quen poſſideo, qui in Senonibus erat, & poſtea viſus in Technicotheca defun cti Dni. Preteſeigle inter rariſſim muſæi, quem infantem promitto m traditurum nominato Gilleberto au cuicunque id dederit negocii, cum at teſtatione ſex hominum fide digno rum in Muſæo ejuſdem Preteſeigle in venta, & plene ſatiſfactum mihi eſſe laudato Domino pro fœtu iſto, ſicu inter nos convenerat Venetiis 12. Fe bruarii 1628.

Stephanus Carteron.

Ego Iulius Cæſar de Filippis fui præ-ſens, ut ſupra.

Nos infra ſignati Cives Pariſienſe teſtamur & fidem omnibus facimu quorum intereſt, quod infans petrifi catus, quem nunc poſſidet Maria Char penteria uxor Stephani Carteron Au rifabri Pariſienſis &c. Sit idem fœtu

quem

nem mulier Senonenſis in Burgundia
ero geſtavit per pluſculos annos, ſi-
t à defuncto Ambroſio Paræo de-
riptus fuit, ſitque idem fœtus petrifi-
tus, quem in Muſæo ſuo defunctus
edeſeigle inter rariſſima ſua ſerva-
rat. Pariſiis 24. Martii 1628.

N. de Collemont. *S Chancher.*
Sacanes Pindamouch. *Du Mouff.*
Pierre de Couvouſt. *FF. e Proulx.*

Figuram Lithopædii *Alboſius* Hæ-
us addidit, ſed contractam & in u-
o adhuc convolutam. *Paræus* in
per. Gall. l. 25. de Monſtr. c. 11.
ajorem dedit propius ad naturam ac-
dentem & extenſam. Ego accura-
ſimam iconem hic ſubſtitui ad Re-
i fœtus exemplum effictam, quam
uguſto Regi noſtro ſubjectiſſime ac-
ptam refero. In nonnullis enim im-
utatus fuit fœtus & temporis diutur-
ate & itinerum varietate. Univer-
n corpus juſti fœtus magnitudinem

externaque forma humanum fœtun
accurate exprimit. Oſſa hinc inde de
nudata ſolida & dura. Interjectæ car-
nes velut gypſeæ & induratæ calci ſi
miles. Cutis lacera, dura & nigricans
quæ partem abdominis, thoracis &
caput hinc inde tegit. Oculorum or
bitæ vacuæ, eminentibus oſſibus. Ma
xillæ ſuperioris & inferioris pars dex
tra ablata, & dentium alveoli vacui
uno ſolo relicto dente. Humeri c
dextrum appenſum corpori nudum
manu deficiente. Siniſtrum brachiu
à corpore ſolutum, digitos man
complicatos exhibet. Pedes levit
diducti, junctis digitis & concreti
relicto tamen illorum veſtigio.

Si indurationis hujus cauſas quær
mus, varias inveniemus ſed, incerta
Difficile enim dictu, quid in utero m
terno à putredine conſueta puellula
hanc vindicaverit, & ſaxeam rigidi
tem induxerit. Sunt qui ſiccitatem
miam incuſent, ortam à doloribus g
ſtationis aſſiduis & ichoris effluxi

fec

ctu. Alii frigiditate obriguiſſe ſuſpi-
ntur, quemadmodum teſta in ovis
duratur. Calorem plures advocant,
ıo velut febre hectica colliquata fue-
t illa & contabuerit. Nonnulli has
uſas conjungunt cum maſſa craſſa,
enſa, terrenarumque partium uber-
te affluente. Propius accedunt illi,
ıi interna indurationis ſeminaria
ropugnant, inſitamque vim quandam
ditam ab externis cauſis excitatam.
enique à ſpiritu lapidifico omnia
æc alii deducunt, eandem hujus fœtus
etrificati eſſe rationem magna veri
ecie perſuadent, quæ aliorum cal-
ılorum, ſcirrhorum & tophorum in
ariis corporis partibus genitorum.
ui volupe, de cauſis Lithopædii con-
ertantes *Alboſium* & *Provancherium*
Medicos Senonenſes junctim editos,
icetum de Monſtris l. 2. c. 52. *Sen-*
ertum l. 4. Prax. p. 2. S. 4. c. 7.
iosque legat. Meum nunc non eſt
ntas componere lites. Seriem rerum
riſſimarum pertexo breviter, non

cauſas omnium, quas tam ſcimus a
curate quam cœcus colores. Rec
Plinius l. 7. c. 1. *Naturæ rerum v*
atque majeſtas, in omnibus momentis f
caret.

OSTENTUM

SEU

HISTORIA MIRABILIS INFANTIS IN VENTRE

MORTE MATRIS REPERTI

POST ANNOS SEXDECIM ET AMPLIUS

GRAVIDITATIS.

UXTA EXEMPLAR EDITUM BRUXELLIS,

AMSTELODAMI

pud *Petrum van den Berge*, 1662.

MUlier temperamento ſanguinea, boni & laudabilis corporis ha-
ɩitu, ſtatura mediocris, tribus luſtris
c amplius utero geſſit, nono licet gra-
iditatis menſe, præviis omnibus ſi-
gnis conſuetos partus dolores, abſque
llo tamen alio effectu fuerit perpeſſa,
iſi quod ita emaciata, ut poſtea ſce-
etum referret, & quibuſdam adjuta
ræſidiis ſenſim convaleſcens, refluen-
ibus ex ordine in parva tamen quan-
itate purgationibus, in dies intumuit
enter cum incredibili abdominis to-
ius diſtentione, quamvis victus ratio-
e, quotidianis exercitiis, & catharti-
is convenientibus ex arte fuerit pro-
iſum; annum tandem ætatis quinqua-
geſimum tertium prætergreſſa, febre
enta, & diarrhœa diu conflictata die
nenſis Iunii 28. anni 1661. fato fun-
ta eſt.

Cum autem latentis molæ magna
oret ſuſpicio, in tanta rei novitate ad
efunctæ domum, die ſequenti cum
liquibus Chirurgis convenerunt Re-

gii Medicinæ Profeſſores, ut ex co
poris diſſectione rem totam diligen
tius indagarent, adeo ut in prima ve
tris inferioris inciſione, novaculæ r
ſiſterent integumenta, quæ cartilag
noſæ & gypſeæ ſubſtantiæ natura
referentia, ita inter ſe coaluerant,
cum ſuperiore & anteriore uteri par
corpus unum conſtituere viderentur
nec ſimul juncta ſemidigiti craſſitie
excederent.

Apertis ſcalpello integumenti
cum impetu quaſi ex dolio erupit ſ
roſus humor colore ſubcroceus nim
me fœtens, quo ad libras circiter ſe
decim educto, ſtatim viſendum nob
ſe præbuit fœtus femineus nullis t
ctus involucris, imo nullum fere ute
veſtigium apparebat, niſi qua par
utero fœtus conjungebatur; is tran
verſim hypogaſtrium ſcindebat, fac
ſurſum ſpectans, vertice ilio dextr
pedibus vero circa regionem renis
niſtri ita firmiter adhærebat, ut ſine
ctione, & duorum Chirurgorum o
non potuerit avelli. Av

Avulſus tandem ſuis omnibus par-
ibus abſolutus deprehenſus eſt, nec
ltra eam magnitudinem excreverat,
uam juxta conſuetas naturæ leges,
ovemeſtris fœtus aſſequitur: caro mu-
culoſa paulo durior, ab ambiente aëre
oſtmodum mollior facta, naſus de-
reſſus, os clauſum, & induratæ gin-
ivæ obſervatæ ſunt: abſque auxilio
ibus diebus, à putredine immunis
uit ſervatus, quibus elapſis placuit in-
eranea (priuſquam corrumperentur)
xplorare; quæ omnia integra, ſed
accida, abſque ſanguine; attamen ſi-
iili humore ſeroſo madentia depre-
endimus: vaſa umbilicalia in extre-
iitate occluſa, trium duntaxat digito-
em latitudinem æquabant: integer
œtus etiam nunc, nulla vel levi adhi-
ita opera hic aſſervatur, & oſtendi-
ır.

Novum ſanè iſtud, & in tota Me-
icina, ac Philoſophia (quod ſciamus)
actenus inauditum, ut Academico-
um ingenio non parum exercuit, ſic

 vicinis

vicinis in urbibus Medicorum opini
nes judiciaque diſtraxit, quibus ut
parte noſtra quoquo modo faciam
ſatis, & cuique calculum addere
ceat, quatuor potiſſimum in caſu pr
poſito, (ſalvo tamen meliori judici
examinanda videntur.

Primo, Quamdiu vixerit fœtus
utero materno.

Secundo, Qua arte, tanto tempo
ſpatio fuerit abſque putredine con
vatus.

Tertio, An à conformatione fu
annexus matris corpori, an ex poſt
cto.

Quarto denique & ultimo, An u
corpus induratum fuerit, an cor
ptum.

Quibus propoſitionibus reſpond
do.

Ad primam dicimus, fœtum
ultra novem menſes in utero mate
vixiſſe.

Ad ſecundam, ſuſtinemus, fœt
nono menſe mortuum, ſalſi illius
m

oris ope uſque ad matris mortem
iſſe conſervatum.

Ad tertiam aſſeveramus, non cor-
ptum, ſed induratum uterum; par-
m à qualitate ſeroſi illius humoris
ncluſi, partim ab adhibitis primis
ſtationis annis toti abdomini foti-
is.

Ad quartam denique & ultimam
cimus, fœtum hunc à prima delinea-
one & conformatione, ilio & lum-
s adhæſiſſe.

*Quorum tamen omnium, ut amica di-
utatione clarior & perfectior eruatur co-
itio, curioſæ Medicorum & Philoſo-
orum diſceptationi, Harum Propoſi-
num veritatem diſcutiendam & venti-
ndam, in Academia Dolana Exer-
ationis gratia, Deo Duce, ac Præ-
e Clariſſimo Doctiſſimoque Domino
TEPHANO WILLET,
. M. & in Academia Dolana
egio Medicinæ Profeſſore, Proponit
iliatros* FRANCISCUS
ERNARDUS SCHNORF,
Baden-

Badenſis Helvetus, *in publice ejuſde* *Academiæ Anditorio, die* 20. *Menſ* *Auguſti, Anni* M. D. C: LXI. *Hor* *Pomeridianis.*

EX MANDATO MAGNI FICI DOMINI RECTORIS.

ARNOLDI
SENGUERDII
Diſcurſus
DE
OSTENTO
DOLANO.

AMSTELÆDAMI
ud PETRUM van den BERGE,
n vico vulgo de Heere graſt/ ſub ſigno
Montis Parnaſſi, 1662.

ARNOLDI SENGUERDII
Diſcurſus de Oſtento Dolano.

COgnitionis noſtræ defectum, maxime ſolemus agnoſcere, cum in mundo evenire videmus ea quæ præter communem
turæ ordinem ſunt, & talia quidem
orum cauſæ nos latent, dum ſola
ecta obſtupeſcimus. Datur tum oc-
ſio reminiſcendi verborum Pſalmi-
quæ leguntur, Pſal. 145. 3. *Ma-*
is eſt Dominus & laudandus valde,
magnitudinis ejus non eſt perveſtigatio.
uæ poſteriora verba Cajetanus ita
clarat: *eſt ita magnus ut magnitudo*
s non ſit inveſtigabilis, ſuper omnem
eſtigationem. Quod eſt dicere, magni-
lo ejus eſt infinita. Pari ratione de
eo dicitur Job. 5. 9. *Qui facit res*
gnas quarum non eſt perveſtigatio, mi-
iles adeo ut ſint innumeræ.

Quærendo cauſas ita frequenter
llucinamur, ut dum illas nos inve-

 niſſe

niſſe credimus, à janua aberrave
mus. Quamvis autem potentiam D
non poſſimus perveſtigare, licet
men ſubmiſſe & cum reverentia in
nitæ potentiæ & ſapientiæ Divinæ,
rerum cauſas inquirere, quantum h
mana imbecillitas patitur; imo h
proprie eſt philoſophari.

Tentandi aliquid in re obſcura, o
caſionem nobis jam dedit Exceller
D. Plempius, in Academia Lov
nienſi Achiater & Medicinæ Prof
ſor primarius, mittendo hiſtoria
infantis in matre reperti poſt ann
graviditatis ſexdecim & ampli
Quia vero de cauſis judicari non p
teſt, niſi facti hiſtoria vel narrat
conſtet, eam in compendium cō
traham.

Mulier temperamento ſanguin
boni & laudabilis corporis habit
ſtatura mediocris, tribus luſtris
amplius utero geſſit. Nono gravi
tatis menſe, præviis omnibus ſign
conſuetos partus dolores, abſque a
effe

ectu perpeſſa eſt. Ita fuit emacia-
ut ſceletum referret. Adjuta præ-
iis ſenſim convaluit. Refluxerunt
ordine, in parva tamen quantitate
rgationes. Indies intumuit ei ven-
, quamvis ex arte fuerit prævifum.
ndem annum ætatis quinquageſi-
m tertium prætergreſſa, febre len-
& diarrhæa diu conflictata 28.
ii An. 1661. fato functa eſt.

Cum cadaver ſecatur, novaculæ
ſtunt integumenta, naturam car-
ginoſam & gypſeam referentia:
apertis, cum impetu erumpit ſero-
humor colore ſubcroceus, mini-
fœtens. Hoc humore quoad li-
s circiter ſexdecim educto offert
ætus fæmineus, firmiter adjacen-
us partibus adhærens: à quibus
lſus deprehenditur omnibus ſuis
tibus abſolutus non majoris mag-
udinis quam ordinarius fœtus eſſe
t. Caro ejus muſculoſa paulo du-
, os clauſum, gingivæ obſervatæ
t induratæ. Abſque auxilio tribus

diebus à putredine immunis fuit
ſervatus. Interanea omnia integ
ſed flaccida ſunt deprehenſa abſ
ſanguine, ſimili humore ſeroſo r
dentia: vaſa umbilicalia in extre
tate occluſa trium duntaxat digi
rum latitudinem æquabant.

Hæc hiſtoriæ ſumma, circa qu
unus & alter ſcrupulus mihi occur
Primus eſt, quod ratione temp
parumper diſcrepent titulus & fa
narratio. In titulo tempus gravidi
tis extenditur ultra ſexdecim ann
poſt annos dicitur *ſexdecim & ampli*
in hiſtorica narratione legitur, *tr*
luſtris & amplius. Notum eſt, tria
ſtra non conficere ſexdecim ann
Scio quidem reſponderi poſſe, mi
rem numerum in majori includi,
ita tria luſtra dari ubi ſunt ſexdec
anni, quamvis tria luſtra non ad
quent ſexdecim annos; ſcio tam
etiam, maximam accurationem in
ſtoria requiri, neque oportere ut ti
plus exterius ſpondeant quam in

conte

ntenta præſtant. Sed ea diſcrepan-tanti non eſt, quin, licet tempus natur breviſſimum, res hæc admi-nda plane ſit.

Alter ſcrupulus exigui momenti, ſcilicet, quod in hiſtoria enarre-tantum ætas defunctæ, ſive quem num attigerit tempore mortis; n vero, qua ætate fuerit, cum gra-la fieret, neque tempus nativitatis ius. Poſſunt quidem illa ſupputari tempore graviditatis & mortis; amen, cum de illis agitur in qui-s accurate ratio temporis habetur, n peccatur, ſi ad majorem certitu-nem & claritatem ſingula tempora orimantur.

Tertius majoris eſt momenti, quod rgationes quidem dicantur reflu-ſe ex ordine in parva quantitate, ſed lla addatur determinatio temporis o fluxerint, neque ratione prioris que ratione poſterioris Hoc eſt, non ertur, an ſtatim poſt novem illos ſignatos menſes exactos fluere cæ-

perint nec ne, quamdiu fluxerint, a
ad finem vitæ, an vero antea ſubſ
rint. Si ad finem vitæ, in hoc
caſum habemus extraordinariu
cum dicatur prætergreſſa annum a
tis quinquageſimum tertium,
tempore purgationes fluere
ſolent.

Videamus jam anne etiam ver
illud initium graviditatis fuerit, q
exprimitur? Reſp. Admodum ver
mile eſt, in illo non committi erro
quia *nono graviditatis menſe*, ordina
ſcilicet tempore, *præviis omnibus*
quisbuſdā tantum ſignis ex quibus par
ſive paritura dignoſcitur, *conſu*
partus dolores perpeſſa eſt. Ubi en
partus dolores ſunt, paritura inſtat,
itum quærit fœtus.

Attamen hæc talia ſunt, quæ, ſi a
curatiſſime perpendantur, non care
omni omnino exceptione. Prim
elapſum tum fuiſſe nonum menſem
graviditate, non plane certum e
quia initium conceptionis vix p
te

ſt cognoſci. Sæpe fit, ut ſe gravi-
is putent, quæ gravidæ non ſunt;
contra ut ſint gravidæ quæ ſe gra-
das eſſe ignorant. Si hoc incertum,
go incertum quoque, hæc eveniſſe
no graviditatis menſe. Neque in
ripto exprimũtur ſigna ex quibus ju-
catum fuit, fæminam illam eo laben-
tempore, gravidam fuiſſe. Dicitur
que tantum, non docetur, deter-
nato illo tempore hæc contigiſſe.
Atqui, præviis omnibus ſignis,
rtus dolores eſt perpeſſa. Quæ illa
na fuerint, rurſum non exprimitur,
nſueta & ordinaria procul dubio in-
liguntur. Non puto infallibilia
na doloris partus dari, quibus illi
lores àb aliis diſtinguantur; ſed
n fæmina quæ ſe gravidam ab ali-
ot menſibus fuiſſe credit, dolores in
s partibus ſentit, facile ſibi perſua-
partus inſtantis illos dolores eſſe.
uti raro ad tales caſus advocari ſo-
t periti medici, qui certius quam
lierculæ dolores illos ab aliis di-
 ſtin-

ſtinguunt. Ita neque hic mentio
alicujus medici, qui tum præſens
fuerit, ſed fæminarum fidei aut c
dulitati tota res committitur. D
lores itaque illam ingentes ſenſ
non nego, neque hoc in dubium vo
ſed partus illos dolores fuiſſe, n
conſtat certo.

Fieri itaque potuit, ut fæmina i
tum non fuerit gravida, ſed inſ
poſtmodum conceperit fœtum p
mortem ſuam deprehenſum. Nec
huic obſtat, quod dicatur tum inſ
ſceleti emaciata fuiſſe: quia non
inſolitum, fæminas macilentas
ægrotas concipere, quin etiam co
ſummatas proles parere.

Contrarium etiam ex eo non evi
citur, quod purgationes poſtea
cantur fluxiſſe, quæ in prægnantib
ſolent ſubſiſtere: quia ut ſupra no
tum eſt, non ſatis accurate enarrat
an toto illo tempore ad finem vi
fluxerint necne. Deinde dicuntur e
preſſe fluxiſſe in parva quantitate. A
h

c, quamvis tempore imprægnatio-
s plerumque purgationes ſubſiſtant,
quibuſdam tamen quandoque etiã
n evenit, ut illæ procedant, quod fa-
ius fit cum parva earum quantitas
tur.

An igitur ſecundum hæc diceretur,
minam illam tantum ultimis novem
enſibus mortem immediate præ-
dentibus gravidam fuiſſe? Hoc
æter rationem & naturæ ordinem
detur eſſe, quod fæmina jam ma-
quinquaginta duobus annis con-
eret.

Ad hoc reſpondeo, primo me non
erminare certo quid factum fuerit,
inquirere potius quid fieri potue-
& dici poſſit. Secundo, totum hoc
gotium eſt præter conſuetum natu-
ordinem: æque præter naturam
, fæminam ſexdecim annos manere
vidam ætate adeo gravi, atque eſt
etate fæminam concipere. Tertio,
ſque ad illud tempus purgationes
erint, exiſtimo etiam illam potuiſſe

 fieri

fieri gravidam, quod in aliis fæmi
fieri non ſolet, quia aliarum pur
tiones antea ſubſiſtunt. Quarto, f
taſſe etiam aliquo tempore ante n
vem menſes mortem immediate pr
cedentes concepit, fœtu mortuo
matris corpore aliquamdiu manen
Non video, ut dixi, hic aliqu
certi judicari poſſe.

Hæc dubia quæ in mentem ven
bant circa graviditatem fæminæ n
vem illis deſignatis menſibus, quil
tamen non oſtenditur, eam non fui
gravidam, ſed tantum rem illam n
adeo certam eſſe, ut primo aud
quis ſibi forte perſuadeat.

Quare, cum, illis non obſtantil
judicemus, probabile eſſe, eam t
fuiſſe prægantem; hyppothetice ſu
ponamus hoc quaſi eſſet verum
certum, & quæramus ſecundo, qua
diu fœtus ille vixerit? Reſp. Prol
biliſſimum eſſe, hunc fœtum ratic
diuturnitatis vitæ, non differre
aliis fœtibus.

Q

Quia refertur fuiſſe abſolutus omni-
us ſuis partibus, nec excreviſſe ul-
a eam magnitudinem, quam, ſecun-
um conſuetas naturæ leges, novem-
eſtris fœtus aſſequitur. Videtur
nim ſuadere ratio, quod ſi diutius
xiſſet, majorem etiam quantitatem
iſſet aſſecutus.

Aliquid tamen eſt, quod huic eti-
n opponi poſſe. Scilicet, ſicut in
lultis quibuſdam hominibus aliquo-
es obſervatum eſt, eos præter con-
etum naturæ ordinem, vitam ali-
uamdiu, etiam ad multos annos pro-
axiſſe abſque alimenti aſſumtione,
uia in illis calor debilis erat, qui par-
s non conſumebat, quæ fuiſſent con-
umtæ, ſi calor fuiſſet intenſior, ita
t ceſſante conſumtione, neque requi-
eretur reparatio ope alimenti: pari
atione dubitari poteſt, an non etiam
n hoc ſubjecto vitæ fuerit continua-
o, abſq; novo alimento, & per con-
equens abſque accretione ſivè quan-
tatis incremento; quia & hic calor
debilis

debilis fuit, fuit enim ſexus fæmineu
qui maſculo frigidior eſt. Prætere
fuit hic fœtus concluſus in ſeroſo h
more admodum copioſo, quod intu
meſcentia arguit, & poſtea certius do
cuit eventus, cum ad ſexdecim li
bras humor ille effluxerit. Si liber
aeri fuiſſet expoſitus, à calore plu
procul dubio conſumtum fuiſſe
Adhuc, non fuit ſ[illegible]o major fœtus
quia natura, non tantum in adultis
ſed etiam in necdum natis, certos fi
nes & ſtatutos terminos ſervat, quo
circiter attingit fœtus, non vero ex
cedit: ita cum gemelli naſcuntur
quiſque ejuſdem circiter quantitati
eſt cum prole ſolitaria. Neque homi
nibus tantum, ſed & aliis animalibus
imo omnibus viventibus ejuſmodi le-
ges quantitatis poſitæ videntur. Non
plantæ tantum & arbores ſed etiam
earum ſemina, certam affectant magni
tudinem. Quare probabile eſt, ejus
quoque magnitudinis futurum fuiſſe
hunc fœtum, licet fuiſſet maſculus.

Ad

Ad pleniorem horum cognitio-
em, ad examen vocemus ſequentes
uæſtiones. Cur non æque hic fœtus
rodierit in lucem nono menſe à con-
ptione, atqui alii prodeunt? Reſp:
Jotum eſt, eandem miſeriam aliis
iam fœminis aliquando obvenire.
't in omnium ejuſmodi eventuum
tiones inquireremus, præter inſtitu-
rationem foret. In hoc caſu ſpecia-
ter conſidero, fæminam hanc anno-
m fuiſſe tempore conceptus & quo
arere deberet. Deſcribitur enim præ-
rgreſſa annum ætatis quinquageſi-
ium tertium cum fato fungeretur, &
ravida fuiſſe annos ſexdecim & am-
lius. Si igitur illi ſexdecim detra-
antur de quinquaginta tribus, rema-
ebunt triginta ſeptem anni quos exe-
erat tempore conceptionis. Conſtat
utem annoſis fæminis partus ſæpe
ſſe difficiles, quod oſſa tractu tem-
oris conſolidentur & confirmentur,
ec ita ut requiritur cedere valeant,
uod præcipue locum habet, ſi nun-
quam

quam antea pepererint. An hic fu-
rit primus hujus fœminæ partus,
hiſtorica relatione non exprimitu
maluiſſem additum fuiſſet. Potuit e
am evenire ob talem diſpoſitione
corporis fœminæ qualis in nonnull
aliis fœminis ſimilis eventus cauſa e
Debilitas quoque ipſius fœtus potu
eſſe cauſſa cur in lucem non pro
dierit.

Sed, cum in ſimilibus caſibus fœ
tus mori ſoleat, quæri poteſt, cu
idem in hoc caſu non evenerit
Reſ. Si ſupervixerit fœtus, quod no
certo determinavi, fuit tamen eo tem
pore in magno mortis periculo, o
tantam mutationem factam in matri
corpore. Eſt ſimilis hæc quæſtio, a
ſi quis quæreret, cur ex pluribus peſt
vel alio morbo laborantibus, hic eva
dat, ille pereat. Talium eventuum cau
ſæ accuratius ſunt quærendæ, in pe
culiari diſpoſitione illorum corpo
rum, & eorum quæ circa tales homi
nes fiunt.

Por

Porro quæratur , quamdiu poſtea
ɛtus vixerit? Reſp. Probabile eſſe,
tum ſupervixerit, vitam protraxiſſe
l illud circiter tempus quo mater
ortua eſt. Quia ſi antea eſſet mortu-
, cauſſa mortis vel fames, ſive ali-
enti neceſſarii defectus, vel morbus
iſſet. Non prius, quia ſupra vidi-
us, potuiſſe vivere abſque ulla ne-
ſſitate aſſumptionis alimenti: ſed
od magis urget, ſi requiſiviſſet ali-
entum cujus defectu mortuus eſſet,
nſumtus fuiſſet fœtus ad oſſa &
tem, vel ut illius phraſi de matre
quentis utar, fuiſſet emaciatus ut ſce-
um referret. Hoc ſi ita fuiſſet, pro-
l dubio, ille quod hoc in matre no-
vit, idem obſervaſſet in fœtu, ubi
nen talis maciei, ne vel minimam
cit mentionem.

Si fœtus periiſſet morbo, poſt ipſi-
mortem corpus fuiſſet putredine
rreptum, prius corrupta illa parte
qua morbi ſedes fuiſſet: aliqui ille
i hiſtoriã hanc ſcribit, teſtatur fœtũ
hunc

hunc tantum à putredine abfuiſſe , etiam avulſus à corpore matris, ab que auxilio tribus diebus à putredi immunis fuerit ſervatus.

Sed quoniam non certo conſta fœtum tamdiu vixiſſe (hactenus eni conſideravimus, an mater tamdiu gr vida fuerit & ſi hoc ſit, an fœtus pot erit tanto tempore vixiſſe,non vero revera tamdiu vixerit) videamus ja an , poſito quod mortuus fuerit , cu partus dolores mater perpeſſa eſt , p tuerit tot annis fœtus in utero manſi abſque putredine ? Reſp. Potuit h commode fieri : quia humore ſero qui ad libras circiter ſexdecim ed ctus eſt , conſervabatur , ne à cau externis putredine afficeretur : ſic muria & aqua ſalſa carnes defendu tur à putredine.

Atqui , cogitabit quis , in ſero iſto humore tanta ſalis copia non fu ut cum muria ullo modo compara poſſit; quare , licet ſal corpora pr ſervat à putredine , non poteſt id

ta

le quid tribui ſeroſo humori, in quo
rum ſalis eſt. Ad hoc dico, neque
alio modo putredini reſiſtit, niſi
od liquefactum inſinuet ſe in poros
rporum in quos alias ſe inſinuarent
rpuſcula quæ vinculum quo humi-
m cum ſicco jungitur, diſſolverent
ita partes corporis agitando illud
trefacerent.

Quod dixi ex eo confirmo: quia non
ntum illa corpora in quibus ſal ex-
llit, alia à putredine tuentur; ſed
am illa in quibus ſal non valde co-
oſum eſt: apertum hoc eſt in lignis
æ paſſim hic inveniuntur ſub aqua
illis quibus ædificia ſuperſtruuntur,
æ ligna ſine putredine centenis an-
s ibi conſervantur, imo duriora red-
ntur, non ob ſal; ſed quia ibi cor-
ſcula illa per aerem volitantia ar-
ntur.

Hoc itaque negotium mihi ſic
aginor. Per aerem volitant perpe-
o diverſi generis corpuſcula, inter
æ aliqua ſunt valde tenuia & pene-
tran-

trantia, ut incredibili modo me-
poſſint per corporum minimos por-
Si contingat ut ita poros penetrent,
in corpore aliquo partem ita muta-
poſſint, ut evaporando humidum à ſ-
co ſeparetur, jam efficiunt in illa pa-
pùtredinem, quæ fermentatio co-
poris quod putreſit, dici poteſt.

Si corpus aliquod ita cinga-
& ambiatur à corpore, quod acti-
nem illorum corpuſculorum arce-
defenditur illud, ne à cauſa exter-
putreſcat, ſive tum illud ambie-
ſal vel ſalſum ſit, ſive humor ſer-
ſus ſit, ſive aqua, ſive mel ſive ali-
corpus. In hoc caſu præſtitit illu-
humor ſeroſus.

Hæc quæ de eo oſtento mi-
occurrebant. Præbuit illud mihi o-
caſionem legendi ſcriptum Joann-
Alboſii, de fæmina quæ dicitu-
fœtum geſſiſſe viginti octo annos, &
quidem in petram mutatum, qu-
de cauſa dictus Alboſius, tractatu-
de eo ſic inſcribit, *Portentoſum l-*

th-

opædion, ſive embryum petrefactum bis Senonenſis, &c. Compendin hiſtoriæ hoc eſt: mulier Senonſis nomine Columba Chatry nua fuit annis quadraginta octo, ocbuit agens annum ætatis ſexageſiım octavum. Nunquam uterum ſtavit, præterquam quod viginti to annos ante obitum, certiſſima buerit inchoati hominis indicia, alia ex menſibus, pica, motu, &c. nuntur. Decurſo pene veræ getionis curriculo, graves puerpe- dolores ſenſit. Urina ad aliquot es ſuppreſſa, poſtmodum magna erupit, una cum ſeroſis aliis excmentis, abſque fœtu. Poſtea trinium decubuit. Ad extremum vi- conqueſta de valetudine, tumore, ritie, torminibus alvi, gravi ndere, & depravata appeten-. Poſt mortem diſſecto abdomi- amoto peritonæo, conſpicitur ute- tactu durus teſtaceus, craſſus. Gyp- mole ad aciem cultelli renitente, Chi-

Chirurgi ſcalprum altius adigunt. H
rum unus, inflicto caſu in cranium
aliquot coſtas vulnere, humerum de
trum impetit. Aperto deinde utero, i
fantem in orbem implicitum ex tra
verſo in utero poſitum vident. Fœt
matre ſeparato, obſervabantur, o
capitis tenuia quidem ſed firma & i
ſtar cornu nitentia, cute capitis m
tis in locis piloſa: ſummi digiti re i
in unum idemque vere lapideum co
pus concreti. Partes internæ, viſce
ſcilicet, cor & Cerebrum naturali
ſe habebant, excepto, quod ultra m
dum induruerant, minus tamen qu
externæ.

Duo circa hoc expendam. Primu
eſt, an fœtus hic proprie in petr
ſive lapideam ſubſtantiam ſit mutat
&, ut Alboſius loquitur, petratus: al
rum, cur hic fœtus non ſit putrefact

Ad primum negativa ſententia n
hi placet ab has cauſas. Primo, q
quæ vulgo lapideſcere dicuntur, il
vel ſunt naturæ lapideæ, ſed quæ c

c

ltatur ob copiam humidi, ut di-
ntur lapideſcere, cum humidum il-
d ab illis ſeparatur, ut in corallio
, quod ſub aquis molle, eductum ex
ua, lapideam oſtendit ſubſtantiam:
l acquirunt ſubſtantiam lapideam,
am in poris ſuis recipiendo; quo
odo certæ aquæ in lapides vulgo di-
ntur mutare, quæ in ipſas injici-
tur.

Neutrum hic locum invenire fa-
e apparet. Non primum, quia om-
ous notum, fœtum humanum non
e ſubſtantiæ lapideæ, ſed ex carni-
s, oſſibus &c. conſtare. Non ſe-
ndum, quia hic non adſunt ambi-
tia corpuſcula, quæ ita recipiantur
imbibantur quaſi, à poris fœtus ut
us appareret lapideus.

Secundo ita oſtendo hunc fœtum
n fuiſſe proprie petratum ſive in
pidem mutatum. Quod mutatum
in lapidem, ejus durities non po-
t molliri & macerari ope aceti: at-
i expreſſe dicit Alboſius in præfa-
tione,

tione, corpuſculum hoc maceratun fuiſſe aceto, ut variis modis conſpi ceretur, ejuſque duritiem ceſſiſse Imo hoc flexum fuiſſe, inde patet quia in appoſitis figuris diverſu oſtenditur membrorum ſitus; atqu apertum eſt, lapides ita flecti non poſ ſe, neque aceto macerari ut flectantur Verba ipſius autoris apponam, qua ita ſonant: *Protypum autem efforma vimus de novo (quo ſint* δευτέραι φροντίδ *σοφώτεραι) ut te, quem latere nihil volu mus, quaſi in rem præſentem deduceremu & infantulum, & in ſinu uteri latentem & ſuo tegmine explicitum, & in hanc e illam dimenſionem, quantum cedere po tuit corpuſculi (per multas horas ace macerati) durities, protenſum conſpi ceres.*

Tertio, confirmo illud ex eo: qui alter Chirurgorum, dicitur ſcalpr vulnus inflixiſſe in cranium & coſtas verba ſic leguntur in hiſtorica narra tione: *Eorum autem* (ſcilicet Chirur gorum) *alter inflicto caſu in cranium*

vulne

nere , & in aliquot coſtas , tandem hu-rum dextrum impetit. Hæc arguunt , s partes non fuiſſe proprie lapideas, et duræ fuerint. Novacula enim & lpro,non ita vulnera infliguntur la-libus.

Quarto , docemur ex conſtitutione tium internarum,totum corpus hu- fœtus non fuiſſe lapideum : quia deſcribuntur minus duræ fuiſſe ernis, ita enim ſcribitur ; *partes au- interna , viſcera nempe omnia , cor & brum habebant naturaliter , eo dempto , d ultra modum induruerant , minus ta- quam externa.* Externæ partes po-runt macerari aceto , & eo mace-e fuerunt, illis inflicta ſunt vulnera, etrantia ad coſtas , internæ minus æ , id eſt, molliores fuerunt ; ergo ernæ non conſtabant proprie exſub-tia lapidea. Concendo itaque cor- , ſive induratum fuiſſe, non autem prie in lapidem mutatum ; tropice en ob magnam duritiem , ſaxe-dici poſſe.

Quod ad alterum quo proponeb-
tur, cur hic fœtus non fuerit putre
ctus ſed induratus? Breviter dico, e
cauſſam fuiſſe exiccationem. Om
enim putredo fit in humido, quod
tur in eo quod putrefit. Ablata cauſ
tollitur effectus. Cuilibet notum e
per exiccationem, ſive ablationem h
midi, multa à putredine defendi. C
tius putreſcunt folia humida quam a
da, & carnes humidæ quam ſiccæ
induratæ. Extrinſecus anferebatur h
midum, eo tempere quo partus fruſ
expectabatur; ſimul etiam (ut v
ſimile eſt) humidum abundans ipſ
fœtus. Succeſſit adverſa valetudo m
tris, à qua emaciatus quoque vel ex
catus fuit fœtus.

Modus itaque quo hic fœtus à p
tredine conſervatus eſt, plaue diſſi
lis eſt illi quo defendebatur alter.
illo enim caſu quem prius examina
mus, ſeroſus humor, quo fœtus ci
gebatur arcebat externas putredi
cauſſas: in hoc ſubducebatur inter
cauſ

ſſa, humidum ſcilicet, quod putre-
is ſubjectum eſt.

Hujus apographum miſi Clariſſ. D. Plempio una cum epiſtola quam ſcripſi 4 Nov. An. 1661.

OBSERVATIO SINGULARIS

Muſſipontana

FOETUS

xtra Uterum, in Abdomine retenti, tandemque Lapideſcentis.

cIↄ Iↄ c LIx.

REm planè novam, & in tota Phyſiologia (quod ſciam) hactenus inaudi-m, curioſæ Noſtrorum diſceptationi re-ntina Muſſipontanæ mulierculæ clades per obtulit, quæ, ut Academicorum in-nia non parum exercuit, ſic vicinis in ur-bus Medicorum opiniones judiciaque di-raxit. Illa igitur mulier, annum ætatis cageſimum prætervecta, exili corpore, exiguâ admodum ſtaturâ, jam pridem ata conjuge, (ex quo alias non ſemel lem ſuſceperat,) ſex propè luſtris cœ-m agebat vitam. Aſt ſexto Calenda-

rum Auguſti, neſcio quo abrepta impet
ſeſe è ſuperioris cubiculi feneſtra, in ſub
ctam planitiem, horâ ante meridiem ſext
egit præcipitem, cum vix ullum antea a
diſſet prævium, aut phantaſiæ, aut rat
nis aberrantis argumentum. Ex tam vi
lento Caſu graviter ſaucia, duas circit
poſt horas extincta eſt, ſed quoniam du
in vivis ageret, non raro apud Medic
conquæſta fuerat, ſe lapideam utero geſt
re molem, (ſentiebat enim tribus infra um
bilicum digitis pondus & permoleſtum
grave, ex quo & injuſſæ alvi dejectiones,
invitus plerumque urinæ fluxus, imò
ipſius ani procidentia ſequebatur,) plac
extiſpicio rem totam diligentius indagar
Itaque D. Pillement, *Medicæ Facultat*
Decanus, ac Primarius in hac Alma un
verſitate Pontimuſſana Profeſſor, demorti
Cadaver ſecari juſſit, & reſectis quide
communibus ab dominis integumentis, ad
ctoque omentum uſque ſcalpello, emerſit
licò moles, quæ quadrimi infantis capiti m
gnitudine nihil cederet. Totam hanc mole
natura in orbem fere conglomeraverat,
d

riſſimo involucro obtexerat, quod bubuli ntriculi tunicas colore referret & craſſi-. Bajulæ mulieris corpori quinque firmiſ-nis retinaculis cohærebat, & quatuor qui-m vincula ex totidem peritonæi lateribus a, pendulam molem fulciebant, quintum rò eandem tenuioribus inteſtinis incum-ntem, iisdem etiam tenacius annectebat, e id ad majorem firmitatem ita natura oviderat, ſive inobſervabili meatu chyli le refluentis aliqua portio per arcanas la-arum valvulas poſſet ad latentis fœtus mentum derivari. Ubi primum tegmen ud duriuſculum immiſſa removit nova-la, ſtabulantem in medio fœtum facilè prehendimus, decuſſatis in crucis formam achiis, & utraque tibia communem aliis utero ſitum retinentem: Illa tamen ea-n membra, nullis diſtincta intervallis, ita n reliquo corpore coaluerant, ut inſpi-ntium aciem oculoſque propemodum ſub-fugerent: quamvis nec hanc, nec alias juſce corpuſculi partes ulla in re mancas t mutilas ipſa formatrix vis reliquerit. am cerebri veram germanamque ſub-

ſtantiam

ſtantiam utraque tunica, & obducta in-
per cranii compago eaque duriſſima coër-
bat: claudebantur etiam ſub epigaſtrio
hypogaſtrio reliqua viſcera, ad vitæ oper-
tiones neceßaria, cor nempe, pulmo, jecu-
ventriculus, lien, renes, diaphragma, fel-
folliculus, veſica, inteſtina; nec defuit etia-
uterus, ſuis quoque omnibus numeris abſ-
lutus, quoque uno indicio infantis ſexus i-
notuit. Servatur etiamnum apud me in-
ger in domeſtica pharmacopœia, ſuperfu-
ſalis ſpiritu arcente putredinem. Neq-
vero illud prætermiſſum oportet, quod ja-
aliquatenus lapideſcere cœperat, vultu pr-
ſertim in gypſeam quandam duritiem a-
eunte, nec ultra eam magnitudinem excr-
verat, quam juxta conſuetas naturæ leg-
ſemeſtris fœtus aſſequitur. Cæterum uter-
Mulieris, quæ intra abdominis latebra-
hocce prodigium complexa tot annis geſta-
verat, tam illæſus intactuſque repertus eſt
quam qui maxime, nullo prorſus obduct-
cicatricis veſtigio.

FINIS.